

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > דע את מידותיך הדרכה מעשית הקדמה כללית 003 הקדמה למידות

דע את מידותיך הדרכה מעשית הקדמה כללית 003 הקדמה למידות

בפעם הקודמת התחלנו את הסוגיא נשתדל עכשיו להשלים את הדבר ולהגיע עד הנקודה המעשית שזה היה עיקר בקשת הדבר. נחזור בקצרה ממש על מה שנתבאר בפעם הקודמת.

נתבאר ראשית שיש שלשה שלבים בגדרי קנין הדבר. השלב הראשון הוא עצם קנית צורת מחשבת הדבר, כמו שאדם קונה צורת לימוד בהיות דאביו ורבה כך גם במהלכי חכמת הנפש והעבודה למעשה. החלק השני שהאדם קונה אופן של בנין של סוגיות שהאדם לומד בהיות דאביו ורבה ועורך מערכות גם כאן יש חלק שני שהוא בעצם בנין של סוגיות חלקים מורכבויותיהם ויחסיהם בבחינת עולם ברור ראיתי. החלק השלישי הוא החלק בעבודה ששם האדם מצרף את ידיעת השכל הוא מודע למה שהוא מכיר בשכלו ומרגיש את הדברים בלבבו, כלומר בשונה מהיות דאביו ורבה שהלימוד הוא מה שכתוב בספר וזה הלכה למעשה אז זה מה שנמצא מחוצה לו בעולם ומעשיו שלו שמשתייכים לעולם, משא"כ בעבודת הנפש זוהי הכרת פנימיות כחות נפשו שלו א"כ שלשת החלקים זוהי השכלה מודעות מורגשת של ההשכלה בתוך חלקי האדם גופא אלו הם שלשת השלבים שנתבארו בפעם הקודמת.

הוזכר שני הסיבות השורשים לצורך העבודה, הסיבה הראשונה היא לתקן את שורש המידה רעה ביסוד שנמצא באדם כל אדם ואדם יש לו שורש בארבע יסודות, היסוד הוא יסוד לעצמו ויש מתוכו כמה וכמה מידות ולכל אדם יש יסוד שרשי ומידה אחת שרשית טובה ומידה אחת שורשית רעה והוא צריך לתקן את אותה מידה רעה. האופן הנוסף הצורך הנוסף בעבודה, שכאשר האדם יש בו כחות והכחות אינם מאוזנים אהדדי אפילו אם יהיו כחות טובים אבל אי איזונים אהדדי יוצר הפרעה בקומת נפשו של האדם. ולכן ידיעת הכחות ועל גבי כך סידורם זה אופן בנין נפשו של אדם. זה מה שנתבאר בקצרה ממש בפעם הקודמת. עדיין הדברים למעשה לא נתבארו שאלו בסוף השיעור, אנחנו נשתדל להרחיב יותר להסביר את הדברים למעשה.

נקודה נוספת יסודית שנשאלה, למה צורת העבודה היא לפי הארבע יסודות. נרחיב את השאלה, כל מי שמכיר את צורת העבודה בפרט בדור דידן יש הרבה שיטות והרבה מהלכים איך עובדים את העבודה הפנימית האם אפשר לומר שיש דרך אחת, התשובה הברורה היא: לא. אז מדוע משתמשים בדרך של ד' יסודות? תשובה לדבר: סדר של ד' יסודות זה הסדר שנתבאר בספר המיוחס לאברהם אבינו, שאלו אם זה התחיל בדורינו או קודם לכן, - זה סדר שנמצא מימות אבות הקדושים, וזה הסדר שעליו בנו חז"ל וחכמי הדורות, נכון שלא כל ספר נבנה באיתגליא לפי הסדר הזה, אבל יסוד כל החכמה הפנימית בנויה על הארבע יסודות ששרשם בארבע אותיות הוי"ה שהוא שם העצם של שורש הכל ומשם נשתלשל הכל. שאר כל הסדרים הם חלקי סדרים הם לא סדר שלם. הסדר השלם שישינו מצד השורש הכללי הוא הארבע יסודות, יש עוד סדרים שהם סדרים בקדושה ויש סדרים שלא באו כלל מהקדושה משתמשים בהם בני דורינו, אבל היסוד השורשי בכחות נפשו של האדם זהו הסדר שנתבאר כבר אצל האבות הקדושים כמו שנתבאר. וכיון שזה הסדר השורשי שנתבאר בדבריהם לכן על גבי כך השתדלנו לבנות את כל מהלך הדברים. אבל להבין ברור: כאשר האדם פותח את ספרי בעלי העבודה לא כל ספר מסודר למעשה לפי הסדר הזה אלא יש שמה פרטים שלא מסודרים לפי הסדר הכללי אבל עבודת האדם לצרף את הסדר הפרטי עם הסדר הכללי.

הקושי העצום שבדבר, גם זו שאלה שנשאלה, אין ספר מסודר אין כזה דבר בהאי עלמא, עלמא דידן הוא עולם לשון העולם כדברי רבותינו, ואין ספר מסודר שאפשר לומר עיין בספר פלוני בעמוד זה וזה ובספר אחר בעמוד זה וזה קחנו משם ותצא עם תמונה ברורה, העולם הפנימי הוא עולם שנתבאר בדברי רבותינו זעיר פה זעיר שם באופן של פירות מפוזרין, אלא,

הקושי הראשון שאדם בכלל לא רואה שיש כזה סדר למקרא סדר למשנה, אבל גם מי שקולט את הסדר עכשיו לבוא ולצרף אותו זוהי עבודה גדולה מאוד. אבל למעשה אין ספר אחד שאפשר לומר שצריך ללמודו ושם יהיה מצוי כל מבנה מהלך הדברים. משתמשים למשל בדוגמא של ארבע יסודות שמי שהעמיד אותם במהלך של עבודה זה רח"ו בשערי קדושה, מעט מאוד מאוד של תוכן הוא כתב ביחס לכל רוחב העבודה שנתבאר בדברי רבותינו, הוא רק כתב יסוד צורת העבודה שמשתייכת לפי הארבע יסודות אבל מכאן ואילך כל האורך הרחב והעומק שבדברים מפוזרים זעיר פה זעיר שם בדברי רבותינו. אז כשיש לאדם את המבנה וכשהוא לומד את דברי רבותינו הוא יודע להיכן לצרפם אז יש לו שורש וצורת בנין של סוגיות שזהו החלק השני שנתבאר, כשאין לו את אותו מבנה אז הוא קורא כל נקודה ונקודה לעצמה. ואז נראה לו שגם מה שהוא קורא בדברי רבותינו כך היה צורת עבודתם, כי הוא קורא את אותו נקודת פרט, אבל אליבא דאמת עיקר ככל צורת העבודה היתה בנויה על היסוד על הצורה של הארבע יסודות כמו שנתבאר. אי אפשר לומר שכל הדורות כולם זו היתה הצורה היחידה שעבדו, בשום פנים ואופן לא.

עכשיו נחזור ונחדד את מה ששאלו. ודאי למשל בדוגמא היסודית של סדר ספר מסילת ישרים שבנוי לפי עשרה מדרגות של עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, מתתא לעילא, הוא בנוי לפי הסדר איך עובדים במדרגות העולים, אבל בכל מדרגה ומדרגה עוד פעם עובדים לפי הארבע יסודות, הוא לא ביאר עבודה מעשית רחבה, גם המסילת ישרים כל פרק ופרק שעוסק תורה מביאה לידי זהירות לידי זריזות לידי נקיות לידי טהרה לידי פרישות לידי חסידות לידי ענוה לידי יראת חטא לידי קדושה לידי רוח הקודש לידי תחית המתים, העצות המעשיות שיוצאות מן הספר, יש, בדרכי הקנין שהוא חוזר בפרקים חלק זה פרקים לעצמם חלק זה פרקים שמורכבים מקודמיהם, אבל יש שם עצות לעבודה אבל הם מעט מאוד וכלליות מאוד מאוד מאוד ומי שינסה לעבוד רק לפי המסילת ישרים כפשוטו הוא לא יצליח, ופוק חזי שיש בני אדם שניסו לעשות כך, אז יש אנשים שכמובן יש עוד סיבות רבות שלא הצליחו, אבל גם מי שינסה לעשות את הדברים למעשה רחוק הדבר מכך שהוא יצליח כי הספר כתב את כלליות הדברים ולא את פרטי הסוגיא. זה כמו שאדם לומד שו"ע ורוצה לקיים את כל פרטי הדינים למעשה הוא לא לומד שום נו"כ לא ט"ז לא ב"ח הוא לא לומד שום דבר הוא לומד למעשה רק שו"ע ורוצה לקיים למעשה, נו ודאי בית יוסף כתב אז ודאי שכתוב כאן הכל? כתוב הכל בכללות, פרטי הדברים באמת לא נתבארו, יתר על כן אם הוא לא לומד את הנו"כ טור שו"ע שילמד את הב"י עצמו את הב"ח הוא ילמד דרכי משה הוא ילמד סמ"ע הוא ילמד ש"ך, הוא ילמד ט"ז, אורח חיים שילמד אין נפק"מ, אבל הוא לא קולט את מה שכתוב כי הדברים הם כלליים מאוד ואי אפשר לעמוד עליהם. אותו דבר מעין אותו משקל בנוי המסילת ישרים. מס"י קדוש עליון ולא זקוק להסכמה של אף אחד מבני דורינו שכל מילה היא קדושה, אבל האם למעשה כתוב שמה הכל בכללות ופרטות באיתגליא, התשובה הברורה היא: לא! לכן באמת מי שמנסה לעבוד באותו דרך קשה מאוד להגיע, מי שבנוי אצלו הארבע יסודות אז בנוי אצלו היסוד השלילי ובנוי אצלו היסוד החיובי ובנוי אצלו האיזון של הכחות אז כשהוא עובד בזהירות הוא עובד לפי מה שמתאים לזהירות שלו כשהוא עובד בזריזות הוא עובד לפי מה שמתאים לזריזות שלו וכן על זה הדרך, אבל זה בנוי עוד פעם על יסוד שהכל בנוי על בהירות של ארבע יסודות.

בדוגמא למשל שהזכרנו זהירות שאדם נזהר לא לעשות דברים, אדם שהיסוד שלו יסוד העפר והוא נוטה לעצלות אז כל פעם שהוא מתחיל לעבוד על זהירות בעומק מה מתעורר אצלו, מתעורר אצלו העצלות, זה לא נובע מעומק נקודת הזהירות שבו מה שהוזכר שאלו בסוף דוגמא הפוכה, הוא נמצא במדרגת של זריזות והוא מיסוד האש אז כשהוא עובד על זריזות זה לא מגלה בעומק את הזריזות של התלהטות הנשמה אלא של האש הבהמית התחתונה שהולכת ומתעוררת מכך שהוא מעורר את הזהירות. ולכן כל עבודה ועבודה על אף שבדאי יש סדר של עשר מדרגות כמו שסידר המסילת ישרים, אבל הכל נבנה על הארבע יסודות ולפי זה עובדים בעשר מדרגות אבל זה נבנה על הארבע יסודות. כל זמן שאין לאדם תמונה ברורה בארבע יסודות אז בעצם היסוד שמכחו בורא עולם ברא את עולמו, זה לא חכמה של פלוני שהמציא, זוהי חכמה שנתקבלה בנבואה ממנו ית"ש שכך הוא חקק את צורת הנבראים, כל שאר צורות העבודה שלא בנויות על הצורה הזו, אחד מחלק את האדם לחמשה חלקים אחד מחלק אותו לתשע, אחד ל"א כל מיני שיטות שונות ומשונות שישנם אי אפשר לומר שהם לא נכונות בכלל אבל זו לא החלוקה השרשית זה כמו שיש לשון הקודש ויש שאר לשונות, שאר לשונות הם לשונות בדו להם מליבם כלשון הר"ן בתחילת נדרים, אבל לא

- [\[תיקון עצלות ועצבות\] 1](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur> הקדמה-כללית-003-הקדמה-למידות

Links

[1] <https://bilvavi.net/daes.earth.sadness.laziness>